

Jelentés az Országos Hitelvédő Egylet 1930. évi működéséről. Budapest, 1931. Ez az immár harmadik ízben megjelenő jelentés ugyanazt a magas színvonalat, pontos adatszolgáltatást és mind jogi, mind közgazdasági szempontból nagyérdekű tájékoztatást nyújtja, mint két előzője. Szerkesztője, dr. György Ernő, az OHE igazgatója, szuverén módon uralkodik a szerteágazó anyagon s így következtetései, amelyek sokszor frappáns fényt vetnek súlyos gazdasági helyzetünk egy-egy szimptomájára, alapigazságok erejével hatnak. A köztartozások és a hitelvédelem relációját tárgyzáló fejezetet dr. Nyulászi Alajos, az OHE ügyésze, szerkesztette nagy hozzáértéssel. **M.**

A földteherrendezésről szóló törvény és végrehajtási rendelete címen ifj. dr. Gergely Ernő és Mészöly Imre ügyvédek használható, praktikus kis könyvet adtak ki, mely az 1931. évi VIII. tc. és az 1900/1931. M. E. számú rendelet teljes szövegét és a szakaszonkénti magyarázatát tartalmazza. Az előző a törvény célját és az eljárás menetét összefoglalva ismerteti.

JOGÉLET

A keretbiztosítéki jelzálogjog átruházása. Dr. Rapoch Géza f. évi április 21-é a Magyar Jogászegyletben fenti cím alatt előadást tartott, amelynek gondolatmenetét a következőkben ismertetjük:

Az 1927:XXV. t.-c. 70. §-a értelmében a keretjelzálogjog csak azon feltétel alatt ruházható át, ha a biztosítéki okiratban megjelölt jogviszony átruházható természetű és a keretjelzálogjoggal együtt szintén átruházás tárgyát képezi. Az előadó ennek kapcsán rámutatott arra, hogy úgy a jogviszony, mint a jogviszony átruházásának fogalma túlságosan elméleti és pontatlan ahhoz, hogy egy jogszabály alkalmazhatóságának-előfeltételét képezhesse és hogy ennek alapján a bíróság adott esetben eldönthesse azt a kérdést, hogy valóban fennforgott-e a keretjelzálogjog átszállásával kapcsolatosan az alapjogviszony átruházása és nevezetesen az átruházás folytán nem-e változott meg az alapjogviszony individuális azonossága. Ha azonban egyes esetekben ezen előfeltételek fennforgása megállapítható és ennek alapján a keretjelzálogjog joghatályosan harmadik személyre át- a keretjelzálogjog joghatályosan harmadik személyre átszállhat, úgy a jogutód ellen az alapjogviszonyba való be-

lépése folytán mindazon kifogások és ellenkövetelések érvényesíthetők, mint amelyeket az adós az eredeti hitelezővel szemben a köztük létesült jogviszonyból kifolyólag támaszthat. A jogutód jogi helyzete tehát kedvezőtlenebb, mint a közönséges engedmény esetében, mert nemcsak a jogutód elleni kifogások hozhatók vele szemben fel, hanem ezenfelül az alapjogviszonyból eredő ellenkövetelések is támaszthatók. Igaz ugyan, hogy azon esetekben, amidőn az alapjogviszony már csupán egyes követelésekre redukálódott, a jogviszony átruházás és engedmény között gyakorlatilag különbség nincsen, azonban hogy ezen redukció adott esetben valóban bekövetkezett-e, csupán az adós elismerése által állapítható meg megnyugtatólag, viszont ez esetben a követelés jogalapja az eredeti jogviszonytól már elszakadt és az elismerésen nyugszik.

Ezen általános magánjogi hátrányon kívül különös veszélyek származhatnak a váltóleszámitolás esetében. A magyar kir. Kúria ugyans már korábban azon álláspontra helyezkedett, hogy ha a váltóbirtokos egyszersmind megszerezte az alapul szolgáló köztörvényi követelést és az ennek biztosítására szolgáló jelzálogjogot, úgy a váltóperben nem tekinthető jóhiszemű harmadiknak és így a váltóadós vele szemben az alapjogviszonyból eredő mindennemű kifogást felhozhat. Ezen felfogás, amelyet az irodalomban is sokan helyeselnek, különös jelentőséggel bír most már az új törvény világában, amidőn a váltóbirtokos egyrészt a keretzálogjogot csakis úgy szerezheti meg, ha az alapjogviszonyba kifejezetten belépett és így minden vonatkozásban az előző jogutóddá lett, másrészt azáltal, hogy az új törvény, eltérőleg az eddigi jogállapottal, a keretzálogjoggal biztosított követelést semmiféle irányban sem vonja a publica fides oltalma alá.

Ugyanezen váltójogbeli elgondolások érvényesülnek a forgató csődje és kényszeregyezsége esetén azon kérdés eldöntésénél, hogy a váltóelfogadó által teljesített fizetések a forgató javára számolandók-e el. Ha ugyanis a keretjelzálog jog átruházása azt jelenti, hogy a váltóbirtokos elveszti fogatmányos positióját, úgy ebből annak is kell következnie, hogy a forgató csődje illetve kényszeregyezsége esetében a forgató előzői által teljesített fizetések a forgató javára beszámítandók és így nem tekinthetők oly szolgáltatásoknak, mint amelyeket a forgatótól független egyetemleges adóstárs teljesít.

Ezen magánjogi, váltójogi és csődjogi eseteken kívül a keretzálog jog átruházásának körében aggályok merülnek fel résztáruházas esetében, akkor, ha a keretre eső árverési

vételárból az összes követeléseket kiegyenlíteni nem lehet. Az alapjogviszony egysége folytán, különösen például részletváltók esetében azon felfogás vitatható, hogy ilyen esetben a Vhr. 23. §-a alkalmazandó, amely szerint a rendelkezésre álló összeget a költségek és kanatok után az egyes követelések között a lejáratok soorendjében kell felosztani.

Végül a keretzálogjog átruházásával kapcsolatos azon aggály, hogy ugyanezen követelésekör biztosítására több jelzálog csakis egyetemlegesen köthető le, mert egyébként nem volna megoldható az a kérdés, hogy résztáruházás esetében az egyes jogutódok több jelzálogjog fennforgása esetén melyiknek átruházását követelhetik.

Az előadást beható vita követte, amelyben dr. Sichern Bernát, dr. Almási Antal, dr. Batori Viktor, dr. Kohner Arthur, dr. Prosswimmer Béla és dr. Nizsalovzsky Endre vettek részt. A felszólalók főképen a jogviszony átruházásának fogalmával foglalkoztak és igyekeztek különféle módokon letompítani azon veszélyeket, amelyek a jogviszonyátruházás fogalmából következhetnek, de végül is dr. Szladits Károly elnök záróbeszédében azon óhajának adott kifejezést, hogy a Magánjogi Törvénykönyv megszerkesztésénél a jelzálogjogi törvény azon kitételei, amelyek a felhozott aggályokra alapot szolgáltattak, megfelelőképen módosíttassanak.

A Budapesti Ügyvédi Kör 1931. májns 7-én ünnepi közgyűlés fényes külsőségei között ülte meg fennállásának ötvenedik évfordulóját. Dr. Dési Géza elnök, lendületes megnyitó beszéde után Dr. Fehér Dezső titkár, ismertette a Kör alapításának és eddig fejlődésének történetét. Az üdvözlőbeszéd sorát Zsitvay Tibor igazságügyminiszter nyitotta meg, aki mélyen járó fejtegetésekben foglalkozott a Körnek az ügyvédi közéletben jutott fontos hivatásával.

A magunk részéről — legnagyobb melegséggel csatlakozunk az üdvözlők táborához, s magunk is hálás elismeréssel adózunk a Körnek, amely miként főszerkesztőnk a Budapesti Ügyvéd-Unió nevében tartott üdvözlő beszédében is kímelte — mindig szeretettel tárta fel karjait minden ügyvédi törekvés és megmozdulás felé, amely jót akart és jót ígért. Így amikor otthont adott a Civiljogászok Vitatársaságának s ezzel szilárd alapot adott a fiatal teoretikusok tudásvágyának, vagy amikor hamvaiból feltámadt Országos Ügyvédszövetség talált termeiben meleg fogadtatásra. E két tény is fennen hirdeti a Kör magasztos ideális felfogását a saját missziójáról, amelynek további eredményes betöltését biztosítják azok a kiváló kartársak, akik ügyeit